

Ekonomisk månadsuppföljning för nämnden
för utbildning, kultur och fritid per mars 2024

8

2024UKFN73

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2024-05-16

Diarienummer
2024UKFN73 042

Ekonomisk månadsuppföljning för nämnden för utbildning, kultur och fritid per mars 2024

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner prognos per mars 2024 och ger förvaltningen i uppdrag att genomföra åtgärder för en ekonomi i balans.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunstyrelsen och kommunfullmäktige prognosen och nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för utbildning, kultur och fritid prognostiserar en negativ avvikelse om 10,2 mnkr vilket är en försämring jämfört med februariprognosen om 4,5 mnkr.

Förskolan prognostiserar ett överskott till följd av färre elever än budgeterat medan grundskolan visar underskott då skoleenheterna har svårt att anpassa kostnadsnivån till minskande elevtal och anslagen budget.

Budgeten för investeringar inkluderar kommunfullmäktiges beslut den 29 mars om ombudgetering av investeringar med anledning av 2023 års bokslut. Prognosen för årets investeringar uppgår till 16 mnkr vilket är i nivå med budgeterade anslag.

I dokumentet *Månadsprognos per mars 2024, nämnden för utbildning, kultur och fritid* redovisas uppföljning av mål, inriktningar och uppdrag, prognoser, avvikelser och vidtagna åtgärder för 2024.

Ärendet redovisar ekonomiska prognoser, avvikelser och vidtagna åtgärder.

Inom nämnden för utbildning kultur och fritids ansvarsområde finns ett sammantaget prognostiserat underskott. Ett arbete pågår för de verksamheter som visar underskott för att nå en ekonomi i balans.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 16 maj 2024

- Månadsprognos per mars 2024, nämnden för utbildning, kultur och fritid

Pia Alhäll
Kommundirektör

Oskar Nilsson
Ekonomichef

Marsprognos 2024

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Innehållsförteckning

Nämnden för utbildning, kultur och fritid	3
1.1 Driftsredovisning	3
1.2 Åtgärder	5
1.3 Investeringsredovisning.....	7
1.4 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål, inriktningar och uppdrag.....	8

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

1.1 Driftsredovisning

tkr	Prognos 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023
Nämnden för utbildning, kultur och fritids reserv		0	0	0
Sektorledning	16 596	14 796	-1 800	14 924
Förskola	305 704	311 004	5 300	301 988
Grundskola	723 850	710 250	-13 600	734 842
Gymnasium	224 697	224 697	0	214 732
Elevhälsa och utveckling	47 235	47 435	200	45 499
Kultur och fritid	120 299	119 999	-300	118 341
Nettokostnad	1 438 381	1 428 181	-10 200	1 430 326

Nämnden för utbildning, kultur och fritid prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om 10,2 mnkr, motsvarande 0,7 procent av nämndens nettobudget.

Sektorns underskott utgörs till stor del av grundskoleenheternas negativa budgetavvikelse. I övrigt finns såväl överskott som underskott inom sektorn.

Sektorledning

Sektorledning prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om 1,8 mnkr, motsvarande 12,2 procent av nettobudget. Underskottet förklaras främst av ökade kostnader i samband med införandet av nytt elevadministrativt system samt minskat generellt statsbidrag för skolval.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget om 5,3 mnkr, motsvarande 1,7 procent av verksamhetens nettobudget. Barnantalet beräknas bli ca 100 färre än budgeterat inom samtliga verksamhetsformer inom både kommunal och enskild regi. Det finns dock en osäkerhet kring höstterminens barnantal. Utifrån det prognostiserade barnantalet borde verksamheten redovisa en positiv budgetavvikelse om 10,2 mnkr, om total kostnadseffektivitet hade uppnåtts samt om alla barn hade haft samma behov.

De kommunala förskoleenheterna har ca 65 färre inskrivna barn än budgeterat, vilket motsvarar ett centralt överskott om 4,9 mnkr. Förskoleenheternas budget justeras utifrån inskrivna barn och prognostiserar ett underskott om 3,1 mnkr. Flera enheter förväntas ha ett betydligt lägre barnantal till hösten och har inte möjlighet att anpassa organisationen fullt ut då vårterminens barnantal är högre än höstens. Pedagogisk omsorg prognostiserar ett överskott om 0,4 mnkr och beräknas ha 15 färre inskrivna barn än budgeterat. Överskottet är lågt i relation till barnantal då barnen är ojämnt fördelade mellan dagbarnvårdare samt geografiska

områden. Öppna förskolan redovisar ett överskott om 0,2 mnkr i avvaktan på att koordinatortjänst tillsätts för familjecentralen. Köpta och sålda platser prognostiserar en positiv avvikelse mot budget om 1 mnkr på grund av ca 20 färre barn än budgeterat. Antalet köpta platser för barn med särskilda behov har ökat vilket bidrar till en lägre prognos i relation till barnantal. Vidare prognostiserar administration och ledning ett överskott om 1,9 mnkr med anledning av vakanta tjänster samt återhållsamhet gällande centrala budgetposter.

Verksamheten har inte budget för omsorg på obekvämlig arbetstid i nuvarande budget/plan och det råder en stor osäkerhet kring efterfrågan samt vilka kostnader det kommer att medföra.

Grundskoleverksamhet

Grundskoleverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse om 13,6 mnkr, motsvarande 1,9 procent av verksamhetens nettobudget. Det är ca 10 färre elever i årskurs F-9, men ca 20 fler elever i fritidshem, i både kommunal och enskild regi. Detta innebär en negativ avvikelse mot budget om 0,9 mnkr. Samtidigt genererar fler elever i kommunala fritidshem högre intäkter om 0,7 mnkr.

Skolenheternas totala underskott uppgår till 14,5 mnkr, varav 5,1 mnkr tillhör Rävlandaskolan och 5,3 tillhör Landvetterskolan. Det beror främst på en för stor personalorganisation i förhållande till antal elever. Underskottet beror även på extra resurser för elever med särskilda behov, utöver budget, samt få elever i klasserna för årskurs F-6. Härrydsaskolan prognostiserar underskott om 1 mnkr. Centrala budgetposter om sammantaget 4,7 mnkr planeras ej att tas i anspråk i syfte att täcka delar av skolenheternas underskott.

Kostnaderna för skolskjuts inklusive resor mellan enheterna under skoldagen prognostiseras att överskrida budget med 1,6 mnkr. Anpassad grundskola prognostiserar en negativ avvikelse om 1 mnkr med anledning av flera elever med stora behov på Djupedals enhet.

Gymnasieverksamhet

Gymnasieverksamheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Elevantalet hemmahörande i Härryda kommun beräknas bli ca 65 färre i jämförelse med budgeterat, men då det är tidigt på året och antagningen för höstterminen inte är klar råder stor osäkerhet. Inom verksamheten återfinns både under- och överskott. För Hulebäcksgymnasiet prognostiseras ett underskott om 8,2 mnkr då det antagits fler elever än budgeterat, vilket innebär ökade kostnader för både personal och läromedel. Det är även fler elever på introduktionsprogrammen där kostnaden per elev är högre än genomsnittet. Fler elever på Hulebäck innebär också att det säljs fler och köpts färre platser jämfört med budget, vilket leder till ett överskott för såld/köpt regi om 8,2 mnkr. Kostnader för skolskjuts beräknas bli 0,9 mnkr lägre än budgeterat. Den anpassade gymnasieskolan lämnar en negativ prognos om 0,9 mnkr då elevantalet ökar. Budgeten för den anpassade gymnasieskolan har förstärkts med 5,9 mnkr inför året genom en omfördelning från budgeten för köpt/såld regi. I prognosen är en kostnad för anpassning av lokaler, som används för LSS-verksamheten, inräknad om 2,3 mnkr vilken är osäker.

Elevhälsa och utveckling

Elevhälsa och utveckling prognostiserar en positiv avvikelse mot budget om 0,2 mnkr, motsvarande 0,4 procent av verksamhetens budget. Stöd och ledning prognostiserar ett underskott om 0,6 mnkr, vilket beror på kostnader för viss utökning av en tjänst, kostnader för Rävlanda trädgård som saknar finansiering samt kompetensutveckling. Centrum för flerspråkigt lärande prognostiserar en negativ budgetavvikelse om 0,2 mnkr med anledning av stor osäkerhet avseende intäkter från Migrationsverket för asylsökande elever samt för mottagandet av personer på flykt från Ukraina. Dessa elever har minskat i antal vilket även ställer krav på enheten Centrum för flerspråkigt lärande att anpassa sin organisation. Barn- och elevhälsa prognostiserar en positiv budgetavvikelse om 1,0 mnkr på grund av erhållna statsbidrag och vakanser.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om 0,3 mnkr, motsvarande 0,3 procent av verksamhetens nettobudget. Underskottet beror till stor del på kostnader för slitage och skadegörelse samt ökade städkostnader.

1.1.1 Barn- och elevantal

Verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Förskola	2 361	2 261	-100
Grundskola	6 001	6 010	9
Gymnasiet	1 888	1 825	-63

1.2 Åtgärder

Sektorledning

Kostnaden avseende införandeprojektet av det elevadministrativa systemet är av engångskaraktär och ingen åtgärd förutom en generell återhållsamhet planeras.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten fortsätter att arbeta aktivt med att skapa förståelse och ansvarstagande över budgetprocessen. Det sker bland annat genom månatliga organisationsmöten med verksamhetschef, rektorer och stödfunktioner. Rektorererna hjälper varandra kollegialt vilket har bidragit till en större förståelse för varandras utmaningar. Verksamhetschef närvarar en gång per termin på respektive rektors ekonomiuppföljning samt oftare vid behov vilket har bidragit till ökad delaktighet och genererar en tydligare ekonomistyrning.

Förskoleverksamheten har under ett år arbetat med strategisk personalplanering. Schemaläggning, pedagogernas uppdrag och barnens vistelsetid bakas ihop i ett verksamhetssystem som hjälper till att arbeta mer anpassat efter barnen och skapar förutsättningar för pedagogernas arbetsmiljö. En annan effekt är en mer kostnadseffektiv organisation.

Ett stort fokusområde för rektorsgruppen är framtidens kompetensutmaning i kombination med minskat barnantal. Det ställer krav på rektorerna att aktivt arbeta med sin organisation och bemanning. Det har identifierats ett ökat behov av samarbete mellan enheter för att behålla kompetensen inom kommunen och låna pedagoger mellan varandra under perioder när ekonomin kräver en stramare bemanning.

Grundskoleverksamhet

Grundskolan fortsätter arbetet med att anpassa organisationen efter det minskande elevantalet. En utmaning är den begränsade flexibiliteten när det gäller tillsvidareanställda, vilka inte kan avslutas i samma takt som organisationen behöver förändras. Dessutom är minskningen inte jämn över åren utan fluktuerar över tid. En stor del av årets totala underskott tillhör vårterminen 2024 och är en följd av skolornas organisation under läsåret 2023-2024. Enstaka skolenheter prognostiserar ett betydande underskott. Åtgärder vidtas på dessa skolor för att främja studiero och måluppfyllelse, vilket är en del av förklaringen till de stora underskotten. Dessa åtgärder medför ökade kostnader, exempelvis genom personalförstärkningar. Rektorerna arbetar tillsammans med verksamhetschefen utifrån en långsiktig handlingsplan för att successivt minska det prognostiserade underskottet.

Under året ska grundskolan fortsätta med ett utvecklingsarbete inom rektorsgruppen, liknande det framgångsrika arbete som bedrivs inom förskolan. Rektorerna möts i mindre grupper för att tillsammans med verksamhetschefen och stödfunktioner öka transparensen mellan enheterna. Fokus ligger på att identifiera och adressera utmaningar samt framgångsfaktorer, särskilt inom områden som personalekonomi och planering av skolans organisation. Detta initiativ syftar till att stärka samarbetet och utbytet av bästa praxis mellan enheterna för en mer hållbar och effektiv skolverksamhet. Som en del av detta stöds rektorerna av en senior rektor för att skapa en hållbar organisation inom budgetram. Alla skolor som prognostiserar ett budgetöverskridande om två procent ska ta fram en handlingsplan med åtgärder för att nå en budget i balans.

För att hantera små skolenheter, där det är svårt att rymma grundbemanningen inom enhetens budget, krävs strategiskt tänkande och flexibilitet. En möjlig strategi kan vara att intensifiera samarbetet med andra enheter och dela på kostnader. På längre sikt kan det vara nödvändigt att överväga att skapa större skolenheter med mindre antal rektorer för att upprätthålla en ekonomiskt hållbar verksamhet.

Gymnasieverksamhet

Gymnasieverksamhetens utökning av antalet utbildningsplatser har gett förväntat resultat. Med anledning av det ökade elevantalet och en omorganisation av arbetsuppgifter mellan sektorchef och verksamhetschef återförs tjänsten som utvecklingsledare med en omfattning av 50 procent. En budgetpost för anpassningar av lokaler och personella resurser för korttidstillsyn för skolungdom över tolv år inom ramen för LSS upprättas. Trots utökningar har gymnasieverksamheten en budget i balans.

Elevhälsa och utveckling

På grund av lägre prognostiserade intäkter från Migrationsverket för asylsökande elever samt för mottagandet av personer på flykt från Ukraina kommer Centrum för flerspråkigt lärande att anpassa sin organisation med ett par tjänster till höstterminen.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsverksamheten arbetar med att anpassa sin organisation och generell återhållsamhet samt se över antalet vakanta tjänster.

1.3 Investeringsredovisning

tkr	Prognos 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023
Sektorsledning	1 100	1 100	0	0
Förskola	3 114	3 114	0	2 004
Grundskola	7 151	7 151	0	4 473
Gymnasium	2 085	2 085	0	2 015
Elevhälsa och utveckling	100	100	0	0
Kultur och fritid	2 880	2 880	0	809
Nettoutgift	16 430	16 430	0	9 301

Sektorn prognostiserar ingen avvikelse mot budget avseende investeringar. För att möta ny lagstiftning och politiska mål för hållbarhet köps ytterligare källsorteringskärl in till sektorns verksamheter.

Förskolan fortsätter sitt arbete för att uppnå likvärdig standard avseende arbetsmiljö och utemiljö på förskolorna. Verksamheten gör även investeringar för att höja standarden i samband med renovering av förskolor genom utbyte av äldre möbler och lekutrustning.

Grundskolans investeringar avser möbler och teknisk utrustning samt fortsatt utrustande av Fagerhultsskolan.

Gymnasiets investeringar avser möbler för en bra fysisk arbetsmiljö för både personal och elever. Fortsatt satsning görs på teknisk utrustning för undervisning samt ljud-/högtalarsystem som både kan användas för undervisning men även för att nå ut med direktinformation.

Kultur och fritids investeringsbudget planeras att användas till konstförvaring och teknisk utrustning till kulturhusen, samt inventarier till den nya idrottshallen i Mölnlycke.

1.4 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål, inriktningar och uppdrag

1.4.1UKFN 1 - Verksamhetsområde förskola/barnomsorg

Inriktning: *Inriktningen är att antalet barn per grupp och per personal ska vara anpassad så att tryggheten och kvalitén i verksamheten ökar, speciellt för barn i åldern 1-3 år. Utbudet av annan pedagogisk omsorg/dagbarnvårdare ska stärkas.*

Förskolan arbetar aktivt och medvetet med ambitionen att anpassa antalet barn per grupp och personal med Skolverkets riktlinje som mål. Speciellt när det gäller de yngre barnen i åldrarna 1-3 år. Det vikande barnantalet innebär att förskolans ytor, både ute och inne, kan användas till att dela in barnen i mindre grupper. Färre barn i grupperna med välkända pedagoger och vikarier ökar trygghet och kvalitet på undervisningen kan öka.

Arbetet med att stärka annan pedagogisk omsorg/dagbarnvårdare sker genom satsningar på kompetensutveckling inom bland annat språkutvecklande arbetssätt för att öka kvaliteten. Verksamhetschef följer pågående arbete och har kontinuerlig dialog med rektor.

Det vikande barnantalet påverkar även pedagogisk omsorg och dagbarnvårdare är en svårrekryterad grupp. Trots detta når verksamhetsformen mycket goda resultat i den årliga föräldraenkäten, vilket förhoppningsvis kommer att gynna efterfrågan av pedagogisk omsorg.

1.4.2UKFN 2 - Verksamhetsområde grundskola och anpassad grundskola

Mål: *Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse.*

Både kommunstyrelsen och nämnden för utbildning, kultur och fritid har angett att skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och att det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse, som ett prioriterat mål. Arbetet sker i samverkan med sektorn för teknik och förvaltningsstöd. Målet är en del av arbetet med ett annat kommunövergripande prioriterat mål; att ha Sveriges bästa skola.

Under början av 2024 har skadegörelsen har minskat något, på och i anslutning till kommunens skolor, jämfört med motsvarande period föregående år. Flera faktorer bidrar troligtvis till detta.

Kartläggning klotter och skadegörelse

En kartläggning av klotter och skadegörelse har genomförts genom intervjuer med rektorer från grundskolorna. Resultaten påvisar olika framgångsfaktorer att arbeta vidare med. Dessutom pekar materialet på möjligheter till förbättring av skolornas egna insatser på dessa områden. Underlaget har presenterats för verksamhets- och

sektorchef och kommer även att diskuteras med hela rektorsgruppen.

Snabba åtgärder och förenklade rutiner

Genom att snabbt reagera och agera på klotter och skadegörelse kan negativa effekter minskas. Målet är att upptäckt klotter utomhus ska tas bort inom 24 timmar. Kommunen har anlitat en entreprenör för klottersanering. Under året pågår samverkan mellan alla involverade parter, inklusive de kommunala bolagen, för att säkerställa informationsflödet och ett gemensamt fokus på snabba åtgärder.

En åtgärd som har genomförts är en förenkling av möjligheten att anmäla skadegörelse genom Mitt Härryda-appen och på hemsidan. Dessutom pågår det ett arbete inom förvaltningen att se över ärendehanteringssystemet för skadeanmälningar. Syftet är att möjliggöra för fler sektorer och verksamheter att få tillgång till systemet, vilket i sin tur kommer leda till en effektivare hantering och bättre återkoppling och service till våra kommuninvånare.

En arbetsgrupp med representanter från sektorn för teknik och förvaltningsstöd och verksamhetsområde grundskola arbetar med att ta fram åtgärdsförslag och riktlinjer för att förebygga, minska och snabbt åtgärda klotter och skadegörelse i skolorna. Under året kommer en rutin att tas fram för hur invändig skadegörelse ska rapporteras för att ge snabbare och säkrare uppföljning.

Kamera- och områdesbevakning

Att nio skolor nu har kamerabevakning av fasader bör bidra till minskad utvändig skadegörelse, även om det är för tidigt att dra några säkra slutsatser. I samband med att skadegörelse polisanmäls efterfrågar polisen i allt högre utsträckning inspelningar från kommunens kameror. Syftet med kamerabevakningen är således tudelat – att förhindra skadegörelse samt underlätta polisens brottsutredningar.

Väktare från områdesbevakningen är ofta först på plats vid händelser. För att minimera skadorna vid händelse av anlagd brand har de dessutom tillgång till lämplig brandsläckningsutrustning. Om behov uppstår kan områdesbevakningen tillfälligt förstärkas.

Förebyggande arbete på skolor - gemensamt ansvar

Att förebygga att skadegörelse och klotter uppstår i och kring skolor, är det viktigt att alla medarbetare som verkar på skolorna involveras samt att eleverna görs delaktiga i att påverka sin skolmiljö. Att involvera eleverna i förbättringen av den egna miljön är en grundläggande princip för att skapa meningsfull och elevenpassad skolmiljö. Skolorna arbetar för att säkerställa vuxennärvaron på raster och i skolans lokaler, utifrån varje skolas behov. Det ska finnas tydliga lokala rutiner på varje skola och förutsättningar för nära dialog och samarbete mellan skolpersonal, städservice och fastighetsfunktionen.

Skolmiljö i fokus

Grundskolornas arbete med värdegrund och förhållningssätt utgör en central del av det förebyggande arbetet. Nolltolerans mot klotter och skadegörelse återspeglas i skolornas ordningsregler och klassrumsregler, och arbetet med att förankra och efterleva detta pågår kontinuerligt. Rutinen, där elever blir ansvariga för kostnaderna vid skadegörelse eller klotter, tillämpas så långt det är möjligt.

Rektorsgruppen har diskuterat frågan för att skapa gemensamt fokus kring att minska klotter och skadegörelse. Även elevråden kommer att involveras i arbetet,

och frågan kommer särskilt att uppmärksammas i samband med arbetsmiljöronder där även elevskyddsombuden ingår. Elevskyddsombuden har genomgått utbildning för att kunna ta ett större ansvar för elevernas skolmiljö. Frågan har också tagits upp i ungdomsrådet för att inleda en dialog om hur barn och unga kan bli mer delaktiga och ta mer ansvar för miljön i och runt skolorna.

Uppföljning

Förvaltningen följer upp kostnaderna för skadegörelse på och utanför skoltid. För att skapa ett bättre underlag för åtgärder har uppföljningen av skadegörelse utvecklats och innehåller nu även tidsåtgång för personal inom fastighets- och städfunktionen. Indikatorer för att mäta måluppfyllelsen kommer tas fram.

Mål: Kunskapsresultaten ska öka för varje enskild elev

I enlighet med Härryda kommuns strategiska plan har förvaltningen inlett trepartssamtal med politiska företrädare, arbetsgivare och fackliga organisationer för att öka kunskapsresultat samt trygghet och studiero för eleverna i grundskolan. Under dessa möten har arbetet gått ut på att tydliggöra gruppens syfte, och samtliga parter har fått tillfälle att presentera nuläge, pågående processer samt utmaningar och framgångar inom grundskoleområdet. Det kommande mötet är schemalagt till juni då det ska väljas ett specifikt område att fortsätta arbeta med.

Analysen av det systematiska kvalitetsarbetet visar att grundskolan behöver stärka arbetet inom följande områden:

- Stärka rektors pedagogiska ledarskap
- Skapa en gemensam förståelse om vad kvalitet i undervisningen är
- Utveckla innovativa lärmiljöer
- Uppmärksamma och anpassa undervisningen utifrån elevens behov och förutsättningar

Arbetet med dessa områden påbörjades under höstterminen 2023 och har fortsatt under 2024 på följande sätt:

Stärka rektors pedagogiska ledarskap

Rektorer träffas regelbundet för att dela och lära för ökad likvärdighet och kvalitet i ledarskapet. Arbetet bedrivs i stadieindelade team. Det primära fokusområdet är att utveckla rektors förmåga att kunna förbättra organisationen och resurshantering, med huvudmålet att skapa en skola där varje elev får möjlighet att nå sin fulla potential.

Förvaltningen arbetar med att utveckla rektorernas ledarhandlingar genom att ge förutsättningar för kollegialt lärande avseende:

- analys av kunskapsresultat
- organisera och möjliggöra förbättrad kvalitet i undervisningen
- fördela tjänster och resurser utifrån behov
- implementera strategier för förbättrad organisation och resurshantering
- analysera samtliga elevers betygsresultat med syfte att utveckla undervisningen för högre måluppfyllelse
- analysera och göra förändringar för att samtliga elever ska uppnå behörighet till gymnasiet

Kvalitet i undervisningen

Fokus är att utveckla kvaliteten i undervisningen, särskilt inom språk och matematik. Det pågår ett arbete med att kvalitetssäkra att undervisningen bygger på vetenskapligt beprövade metoder. En betydande del av arbetet sker i samverkan med förskolan utifrån ett 1-16 perspektiv. Ett treårigt projekt mellan grundskola och gymnasiet pågår med målet att utveckla matematikundervisningen.

Karriärtjänster, framförallt förstelärare, är ett viktigt verktyg för att leda skolans utvecklingsarbete. Tillsättningen ska baseras på enhetens behov och elevernas måluppfyllelse. Nya karriärtjänster som tillsätts är tidsbestämda och har en tydlig uppdragsbeskrivning.

Utveckla innovativa lärmiljöer

Innovativa lärmiljöer syftar på användningen av modern teknologi för att skapa effektiva och engagerande lärmiljöer. Det har påbörjats en diskussion om hur och i vilken omfattning AI-teknik kan integreras i undervisningen för att berika elevernas lärande och främja deras digitala kompetens. Genom att introducera AI-verktyg och metoder i klassrummet är målet att rusta eleverna för en framtid där teknologiska innovationer spelar en avgörande roll.

Uppmärksamma och anpassa undervisningen utifrån elevens behov och förutsättningar

Elevhälsans del i det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts i skollagen samt hur utredning av elevs behov av särskilt stöd ska genomföras. Arbete har påbörjats med att säkerställa att utredningarna omfattar hela elevens behov ur samtliga perspektiv och att skolan sätter in rätt insatser för eleven under hela skoldagen och på fritidshemmet.

Verksamheten strävar efter att vidareutveckla och förstärka arbetet med lovskola och prövning för att öka elevernas måluppfyllelse. Genom att kontinuerligt utvärdera och anpassa lovskola och prövningsverksamhet strävar förvaltningen efter att möta elevernas behov och bidra till en ökad måluppfyllelse.

Målet följs upp inom ramen för det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet som redovisas för nämnden varje år.

Mål: Det ska vara lugnt och tryggt i alla skolmiljöer

Analysen av det systematiska kvalitetsarbetet visar att grundskolan behöver stärka arbetet inom följande områden:

- Säkerställa anmälan och utredning av misstänkta kränkningar
- Rastaktiviteter som skapar sammanhang och delaktighet
- Framtagande av in- och utrymningsplaner på skolorna
- Ökat antal kameror på skolgårdarna
- Anpassa och rusta upp kommunens grundskolor

Arbetet med några av dessa områden har påbörjats under höstterminen 2023 och fortsätter under hela 2024 på nedan beskrivna sätt.

Elevenkäter

Eleverna svarar på frågor som berör trivsel och trygghet, delaktighet och inflytande, skolmiljö, kunskap, lärande samt bemötande. Dessutom inkluderas frågor om fritidshem i årskurs 2 och på anpassad grund- och gymnasieskola. Resultaten av undersökningen kommer att ligga till grund för olika insatser och åtgärder på varje skolenhet.

Det pågår även ett fortsatt arbete och implementering av metoderna PAX och PALS för att systematiskt arbeta med trygghet och studiero.

Likabehandlingsarbete

Ett kompetensutvecklingstillfälle för lärare kommer att ha fokus på likabehandlingsarbete utifrån ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Arbete med rektors ledarhandlingar gällande det systematiska likabehandlingsarbetet pågår.

Säkerställa anmälan och utredning av kränkningar

Anmälan om misstänkt kränkande behandling ska ske enligt skollagen. Under året implementeras ett nytt journalsystem och en ny rutin för att anmäla och utreda misstänkt kränkande behandling.

Rastaktiviteter som skapar sammanhang och delaktighet

Den kommungemensamma utvecklingsgruppen, FIF-gruppen (Fritidshem i Fokus), har som mål att främja likvärdigheten på fritidshemmen. Fritidshemmen utgör en väsentlig del av skolmiljön där elever tillbringar tid utanför klassrummet, och det är av högsta vikt att skapa en trygg och inkluderande atmosfär. Aktiviteter under raster kan främja elevernas känsla av inkludering och ge dem möjlighet att interagera med sina kamrater. Detta bidrar till elevernas välmående och trivsel i skolmiljön, vilket är avgörande för deras inläring och utveckling. Fritidshemmen arbetar aktivt med att säkerställa att barn har tillräckligt med tid, utrymme och möjlighet att leka.

Framtagande av in- och utrymningsplaner på skolorna

Varje rektor har arbetat med att ta fram en plan för inrymning och utrymning för den specifika enheten, baserad på förvaltningens centrala handlingsplan. Den enskilt viktigaste faktorn för ökad säkerhet är att öka medvetenheten och kunskapen hos både elever och anställda. Framför allt handlar det om att förstå vad man ska göra under en händelse för att skydda sig själv och andra. Genom beredskapsarbetet skapas en upplevd trygghet hos både elever och personal. Utbildningsinsatser angående PDV, pågående dödligt våld, kommer att erbjudas skolorna.

Ökat antal kameror på skolgårdarna

Arbetet med att sätta upp kameror runt skolområden har påbörjats enligt en prioriteringslista. Närvaron av övervakningskameror kan öka känslan av säkerhet och trygghet på skolan.

Anpassa och rusta upp kommunens grundskolor

Pågående anpassningar och upprustningar av skollokaler förväntas ha en positiv inverkan på trygghetskänslan och studieron. De primära områdena som prioriteras inkluderar entréer, toaletter och duschutrymmen, där otryggheten är mest påtaglig på vissa skolor. Genom det årliga arbetet med att revidera planen mot kränkande

behandling kan platser och situationer där elever känner sig otrygga identifieras och åtgärdas. I linje med tidigare uppdrag att utveckla ett koncept för utbildningslokaler föreslås en komplettering av konceptet som tar hänsyn till elevernas trygghet i den fysiska skolmiljön.

Målet följs upp inom ramen för det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet som redovisas för nämnden varje år.

Mål: Antalet elever med problematisk skolfrånvaro ska minska

Närvaroteamet är tvärprofessionellt och ska främst att arbeta relationsskapande och motiverande med elever, föräldrar, lärare och andra samverkansaktörer. De erbjuder stödjande samtal med eleverna och kan finnas med eleven vid särskilt sårbara situationer under skoldagen. En viktig roll är att erbjuda föräldraskapsstödjande insatser till föräldrarna och bidra till att stärka relationen mellan hem och skola. Socionomerna inom närvaroteamet är länken mellan skola, elevhälsa och socialtjänst och kan bedöma när större insatser behövs som kräver ett beslut om bistånd via socialtjänsten. De kan även ta en samordnande roll tillsammans med elevhälsa och övrig personal när behov av externa insatser såsom BUP eller primärvård behövs och erbjuda SIP. Närvaroteamet kommer utökas med ytterligare två medlemmar som bekostas till stor del av statliga medel.

En fullgjord skolgång är en stark faktor för en god hälsa i livet. Sektorn arbetar i nära samverkan med sektorn för socialtjänst med tidiga samordnade insatser för barn, elever och familjer och med ett gemensamt närvaroteam för att minska andelen elever med problematisk skolfrånvaro. Ett arbete pågår för att teamet ska arbeta mer förebyggande och främjande.

En plan för att utveckla arbetet med samordnad individuell plan (SIP) kommer att genomföras under perioden för att ytterligare utveckla och stödja samverkan. Under perioden har rekommendationerna från den genomförda revisionen rörande grundskolans frånvarorutiner implementerats.

Analys av det systematiska kvalitetsarbetet visar att grundskolan behöver arbeta vidare med nedanstående tre områden. Arbetet med dessa områden har påbörjats under höstterminen 23 och kommer att fortsätta under 2024.

Rektorsbeslut av insatser och utredningar

Kartläggningen av elever med problematisk skolfrånvaro har visat att utredningar genomförs i högre grad än innan. En ny mall för utredningar har tagits fram och implementerats.

Uppföljning av enheternas registrering av frånvaron

Rapporteringen genomförs utifrån den kommungemensamma handlingsplanen. Uppföljningen möjliggör för rektor att förebygga problematisk skolfrånvaro hos elever.

Uppmärksamma barns frånvaro vid övergången från förskolan

Nya riktlinjer för övergång och samverkan mellan förskola och grundskola har tagits fram. Dokumentation sker om ett barn haft frånvaro som kan ha påverkat lärande och utveckling på ett negativt sätt. Riktlinjerna har tagits i bruk from vårterminen 2024.

Utbildning

Ett utbildningstillfälle för lärare och övrig skolpersonal och två tillfällen för rektorer planeras under vårterminen 2024. Utbildningen syftar till en högre beredskap för att förebygga problematisk skolfrånvaro.

Rektorer får stöd vid bedömning av elevs ledighet, vid behov.

Uppföljning av enheternas totala frånvaro inom grundskolan rapporteras till nämnden varje månad. Förvaltningen genomför även en fördjupad analys av frånvaro till nämnden tre gånger per år. Utskottet UKFN träffar löpande enskilda rektorer för att presentera skolans arbete med hanteringen av frånvaro.

Befintliga samverkansformer mellan sektorn för socialtjänst och sektorn för utbildning och kultur fortsätter under 2024 genom VIS-gruppens (verksamhetschefer i samverkan) särskilda uppdrag. Inom förvaltningen pågår ett flertal samverkansprocesser i syfte att tidigt erbjuda gemensamma insatser för barn, elever och familjer.

Sektorerna kommer att utveckla och bredda närvaroteamets uppdrag under 2024. Ett statsbidrag har sökts som innebär möjlighet att utöka teamet med två heltidstjänster som kommer att arbeta mer riktat mot skolor med förebyggande och främjande insatser. Arbetet med organisation och genomförande av SIP (samordnad individuell plan) kommer att utvecklas och samordnare ska tillsättas inom sektorn UKF och sektorn för socialtjänst.

Under året har SSPF (samverkan, skola, socialtjänst, polis och fritid) tagit fram en plan med riktade insatser gentemot unga i syfte att förebygga droger och kriminalitet.

Vid tidig upptäckt av barn och familjer som förväntas behöva stöd under sin skoltid kommer ett samordnat stöd för att förebygga skolsvårigheter genomföras utifrån tidigare erfarenheter och lärdomar i det tidigare genomförda BUMSS-projektet. Analys av det systematiska kvalitetsarbetet visar att för- och grundskola behöver arbeta vidare med rektorsbeslut av insatser och utredningar, uppföljning av enheternas registrering av frånvaro samt att uppmärksamma barns frånvaro vid övergången från förskolan till grundskolan. Arbetet med dessa områden har påbörjats under 2023 och kommer fortsätta under 2024.

Inriktning: *Inriktningen är att varje undervisningsmiljö eller grupp ska ge goda förutsättningar för inläring för samtliga elever som ingår i just den miljön eller gruppen. Ingen elevs potential ska begränsas av någon annan elevs stödbehov eller uppförande. Ökad satsning på elevhälsans fysiska närvaro på respektive skola, särskilda resursgrupper och speciallärare.*

I arbetet med att skapa Sveriges bästa skola är undervisningen den viktigaste byggstenen. Undervisningens kvalitet och lärarnas ledarskap i klassrummet är avgörande för elevernas lärande, motivation och måluppfyllelse. Att vara en attraktiv arbetsgivare för att både behålla och rekrytera nya lärare, är därför av största vikt. För att kunna skapa optimala förutsättningar för inläring för samtliga elever som ingår i den specifika miljön eller gruppen krävs kompetent och behörig personal.

Förvaltningen har ett pågående samarbete med Göteborgs universitet för att vidareutveckla arbetet med övningsskolor i kommunen. Övningsskoleprojektet syftar till att främja högre kvalitet i studenternas praktik och fördjupa samarbetet mellan universitetet och skolorna. Dessutom ges övningsskolornas handledare kontinuerlig fortbildning och utveckling inom sitt yrke.

I ett första skede planeras att tre övningsskolor etableras i kommunen. Dessa skolor förväntas kunna attrahera kompetent och kvalificerad personal. Förvaltningen har medvetet satsat på projektet för att på lång sikt säkerställa tillgången på speciallärare och annan personal inom elevhälsan.

Goda relationer mellan lärare och elever är en central faktor för att skapa en tryggare och mer gynnsam lärmiljö för eleverna och är en av de faktorer som starkast påverkar deras skolprestationer. Dessa relationer är också av avgörande betydelse när det gäller att förebygga oroliga beteenden och främja en positiv atmosfär i skolan. För att stödja och stärka dessa relationer utbildar verksamheten grundskolorna inom två evidensbaserade metoder, PAX och PALS, vilka fokuserar på att skapa trygghet, motivation och studiero i klassrummet.

Lärande och hälsa är intimt förknippade, och därför är det av avgörande betydelse hur rektorerna leder arbetet med elevhälsouppdraget. Under den pågående perioden har elevhälso- och verksamhetschefen samarbetat för att ge stöd åt rektorsgruppen i det främjande och förebyggande arbetet. Vidare kommer förvaltningen att systematiskt följa upp, utvärdera och analysera elevhälsoarbetet för att säkerställa dess effektivitet och framsteg.

Förvaltningen har ett pågående arbete med att höja kvaliteten i grupper inom skolväsendet som är särskilt anpassade för elever med olika behov eller utmaningar. Dessa grupper kan till exempel vara avsedda för elever med inlärningssvårigheter, elever med specifika diagnoser eller elever som behöver extra stöd och anpassningar för att nå sina lärandemål. Ett viktigt fokusområde är att säkerställa hög kvalitet i rutinerna för placering i kommunens särskilda undervisningsgrupper, samtidigt som undervisningens kvalitet i flex- och SU-grupper höjs.

En kartläggning har genomförts avseende resurserna inom elevhälsan samt andra resurser som arbetar med stödinsatser för elever med särskilda behov. Syftet med översynen är att säkerställa att rätt kompetens finns på rätt plats. Utifrån den kommer organisationen att anpassas för att kunna stärka elevhälsans närvaro på skolorna samt öka tillgången till särskilda resursgrupper och speciallärare.

Undervisningens kvalitet och lärarnas ledarskap i klassrummet är avgörande för elevernas lärande, motivation och måluppfyllelse. Att vara en attraktiv arbetsgivare för att både behålla, och rekrytera nya lärare är därför av största vikt. Under våren görs ett omtag av arbetet med VFU (verksamhetsförlagd utbildning) för att få fler lärarstudenter till kommunen och ett arbete har inledd med Göteborgs universitet för att utveckla arbetet med övningsskolor i kommunen. Övningsskoleprojektet syftar till att generera en högre kvalitet i studenternas praktik och fördjupa samarbetet mellan akademien och skolan.

Lärande och hälsa går hand i hand och därför är det av stor vikt hur rektorerna leder arbetet med den samlade elevhälsan. Verksamheten kommer under perioden

att arbeta med att stödja grundskolans rektorgrupp i att planera för det främjande och förebyggande arbetet, och att systematiskt följa upp, utvärdera och analysera elevhälsoarbetet. Under perioden kommer förändringar i skollagen som rör elevhälsan att implementeras. Bland annat ska elevhälsan vara en del i skolans kvalitetsarbete. Ett ytterligare fokus under perioden kommer att vara att kvalitetssäkra rutiner för placering i kommunens särskilda undervisningsgrupper och kvalitén i undervisningen i de grupperna. En översyn av resurserna inom den samlade elevhälsan och av andra resurser som arbetar med stödinsatser för elever med särskilda behov kommer att göras under våren 2024. Syftet med översynen är att säkerställa att rätt kompetens är på rätt plats.

Uppdrag: Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på vilka indikatorer som ska följas för respektive mål (1-4) samt rapporter för systematisk uppföljning av indikatorer/målen ovan på skolenhetsnivå till nämnden. Den systematiska uppföljningen ska följa principen om uppföljning - analys – åtgärder som är rullande på årsbasis.

◆ Påbörjat

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram indikatorer. Nästa steg är att följa upp indikatorerna på enhetsnivå.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att utreda förutsättningar och behov av en resursskola.

◆ Påbörjat

Förvaltningen har tillsatt en arbetsgrupp som arbetar med uppdraget. Avstämning har gjorts med presidiet och rektorerna inom grundskola har fått inkomma med synpunkter. Uppdraget kommer att redovisas för nämnden för utbildning, kultur och fritid under Q3.

1.4.3UKFN 3 - Verksamhetsområde gymnasieskola

Mål: Gymnasieskolans attraktivitet ska bibehållas eller öka

Hulebäcksgymnasiet har fortsatt ett högt söktryck och håller en hög kvalitet på utbildningen och undervisningen. Höstterminen 2023 ökade elevantalet på skolan. Ökningen beror av ekonomiska förutsättningar och ett utökat antal elever och behov av mindre grupper på introduktionsprogrammen. Undersökningar som genomförts visar att elever och personal anser att ändamålsenliga lokaler är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna bibehålla eller öka attraktiviteten. Enligt enkätsvaren och röster från skolans olika elevdemokratiska råd finns det ett behov av att utöka lokalyta för skolmatsal, tysta studie- och arbetsrum, personalrum och gemensamhetsytor för eleverna. En eventuell utökning av lokalytor kräver en nogsam kartläggning kopplad till befolkningsprognos och ekonomiska konsekvenser. Antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar något de närmsta åren för att därefter plana ut. Kartlägningsarbetet beräknas vara färdigt i Q2.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att utifrån nuvarande och planerade lokalförbättringar utreda vilken elevkapacitet Hulebäcksgymnasiet har och vilka ekonomiska konsekvenser det medför.

◆ Påbörjat

Kartläggningsarbetet är genomfört och arbetet med slutrapporten pågår. Kartläggningen har genomförts tillsammans med Sektorn för teknik och förvaltningsstöd samt ekonomifunktionen. Slutrapporten förväntas vara helt klar i slutet av maj och presenteras för nämnden för utbildning, kultur och fritid i Q3.

1.4.4UKFN 4 - Verksamhetsområde Kultur och Fritid

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att utreda möjligheten att tillsammans med intresserade föreningar och ungdomar bättre tillgodose ungdomars fritidsintressen i området Hindås, Hällingsjö och Rävlanda.

◆ Påbörjat

Arbete pågår med att samla in och sammanställa underlag från ungdomar, föreningar, lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) och mötesplatsundersökningar. Samråd har skett med rådet för idéburna organisationer. Uppdraget kommer att redovisas på UKFN 18 juni.

1.4.5UKFN 5 – Nämndövergripande ”Trygghetsarbete i samverkan”

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att utreda en struktur där Härryda kommun kraftsamlar sina trygghetsresurser inom socialtjänst, skola och fritid, och i samverkan med polisen och föreningslivet ökar vuxennärvaron i otrygga miljöer.

◆ Påbörjat

En tvärsektoriell grupp med representanter från socialtjänst, grundskola och kultur och fritid samverkar i uppdraget. För att skapa en långsiktig och effektiv struktur för det gemensamma trygghetsarbetet i kommunen krävs att verksamheterna samarbetar och utnyttjar de resurser och strukturer som redan finns tillgängliga. Det handlar om att involvera och dra nytta av det civilsamhälle och de organisationer som finns i Härryda kommun. Genom att samverka med olika aktörer inom samhället, inklusive ideella organisationer, föreningar och frivilliga, kan verksamheterna maximera insatserna och skapa en hållbar och långsiktig struktur för trygghetsarbetet och ökad vuxennärvaro. Det är viktigt att alla involverade parter känner sig delaktiga och engagerade i arbetet för att uppnå önskade resultat och bidra till en tryggare miljö för invånarna. Hittills har följande områden identifierats som kan bidra till att öka tryggheten och vuxennärvaron i otrygga miljöer.

Ett av områdena är SSPF, en plattform för socialtjänst, skola, polis och fritid. SSPF har en specifik inriktning mot unga i riskzonen och arbetar utifrån ett

individperspektiv. Genom fältarbetet och SSPF finns en god kännedom om ungdomarna i kommunen. SSPF samlar också in lägesbilder för att få tidiga analyser över trender, förflyttningar och avvikande beteenden i det offentliga rummet. Alla som ingår i SSPF bidrar till att bygga pusslet för att skapa en tryggare miljö för våra invånare. För att säkerställa en effektiv samverkan med polisen fortsätter arbetet genom SSPF-modellen. Detta möjliggör en smidig samordning och utbyte av information för att arbeta med trygghetsfrågor på ett samlat och effektivt sätt.

Förekomsten av nattvandrare är ytterligare ett område för att stärka trygghetsarbetet. Det är också viktigt att organisera och samordna insatserna från nattvandrare. Nattvandrare spelar en viktig roll i att öka tryggheten och vuxennärvaron under kvällar och nätter i de gemensamma miljöerna. Funktioner från kommunen är ett viktigt stöd för att organisera en struktur och samordna deras insatser på ett effektivt sätt, vilket kan bidra till att optimera deras arbete och öka tryggheten för våra invånare.

Kommunens föreningar bidrar också i trygghetsarbetet. För att uppmuntra föreningar att delta i trygghetsarbetet undersöks möjligheterna att erbjuda ersättning för deras deltagande i ronderingar och aktiviteter. Detta är ett sätt att involvera föreningslivet och öka engagemanget för trygghetskapande åtgärder.

För att samordna insatser från olika organisationer och delar av kommunen finns ett behov av en digital plattform för gemensam kommunikation mellan polis, fältarbetare, nattvandrare och föreningar har identifierats. Genom att ha en central plats för kommunikation och information kan utbytet av viktig information och samarbetet effektiviseras för att finnas på plats där det händer och därmed öka tryggheten för alla.

Ett arbete att samordna resurserna och öka närvaron av vuxna i otrygga miljöer har påbörjats för att långsiktigt kunna säkerställa en beredskap och ett engagemang. Genom denna samordning förväntas en ökad social kontroll uppnås och därmed ökad trygghet för alla invånare i Härryda kommun.

Uppdraget kommer att redovisas i UKFN den 28 maj och i SOCN den 29 maj.